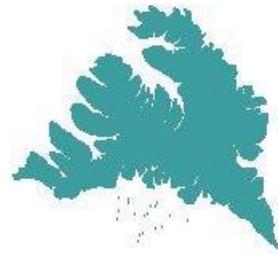

TILLÖGUR AÐ SMÁVIRKJUNUM Á VESTFJÖRÐUM

Svar við fyrirspurn frá Orkustofnun, maí 2017

Fjórðungssamband
Vestfirðinga

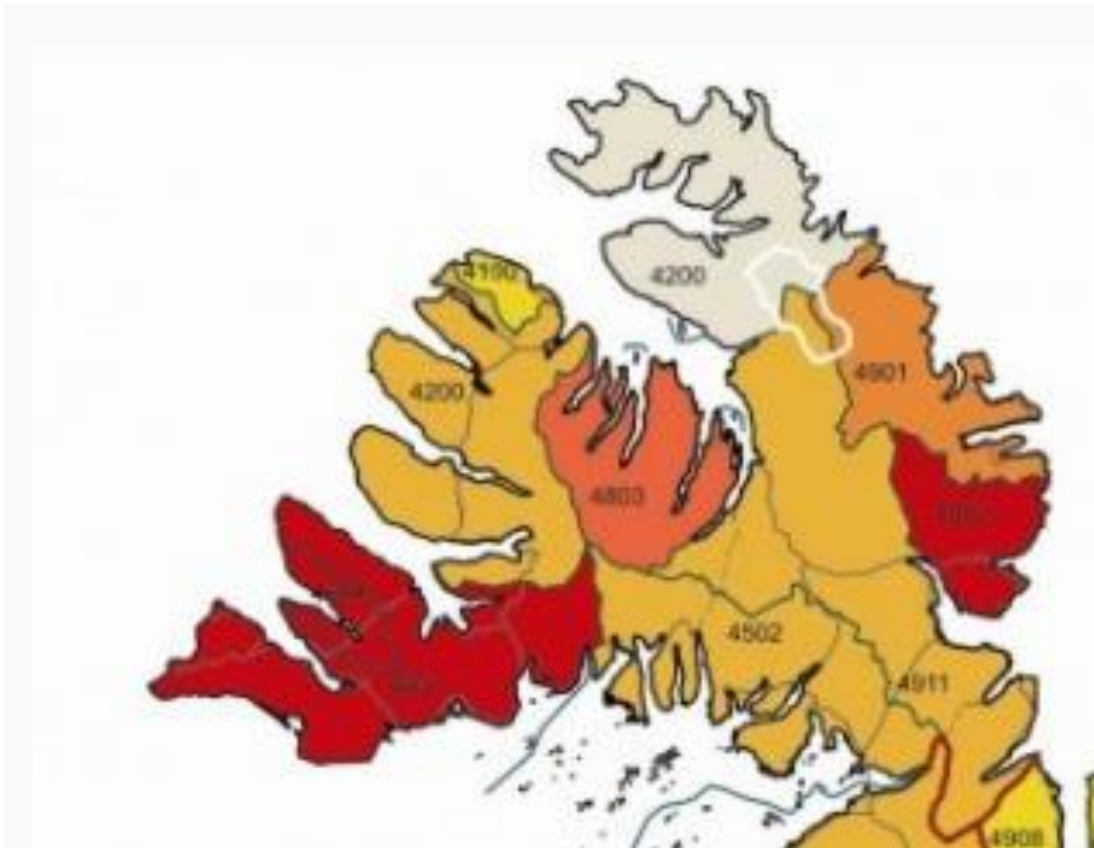
Margar tillögur að smávirkjunum á Vestfjörðum eru komnar af hugmyndastigi og í undirbúning. En vandamálið liggur í flutnings- og dreifikerfi fjórðungsins. Sums staðar líða góðar virkjanahugmyndir fyrir það að ekki er hægt að koma orkunni þaðan vegna takmarkaðrar flutningsgetu.

Maria Maack
Fyrir Fjórðungssamband Vestfjarða

Hér verður reynt að gera grein fyrir nokkrum virkjanahugmyndum sem komist hafa til umræðu og sumar lengra. Eins og alþjóð veit hefur mikið verið fjallað um ótrygga orku á Vestfjörðum og leiðir til að vinna bug á því. Þess vegna eru margar tillögur að smávirkjunum komnar af hugmyndastigi og í undirbúning. En vandamálið liggur í flutnings- og dreifikerfinu um fjórðunginn. Sums staðar eru góðar virkjanahugmyndir komnar í gerjun en ekki er hægt að koma orkunni þaðan vegna takmarkaðrar flutningsgetu.

Eftirfarandi yfirlit er sett upp með góðri aðstoð sveitarstjóra, tæknideilda og Orkubús Vestfjarða. Lýsingin hefst í Árneshreppi, færist síðan suður og vestur Vestfjarðakjálkann og endar í Súðavíkurbreppi¹.

Mynd 1 yfirlit sveitarfélaga á Vestfjörðum:

¹ Hornstrandir tilheyrir Ísafjarðarbæ, Árneshreppur er sunnan við þær og sunnan við hann Kaldrananeshreppur, Strandabyggð er sunnan og vestan við hann og nær að botni Ísafjarðardjúps, vestan við hana er Reykhólahreppur, vestan við hann er Vesturbyggð með Tálknafirði í miðju, Ísafjarðarbær norðan við hana og sólgula svæðið er Bolungarvík. Við mitt Ísafjarðardjúp að sunnan er Súðavíkurbreppi

1 Árneshreppur

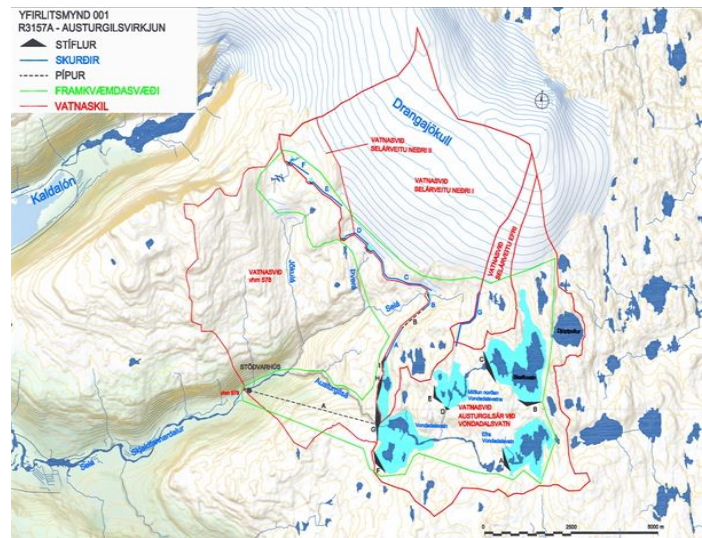
Fyrir utan virkjunaráform í Hvalá, sem ekki telst smávirikjun, er í Árneshreppi heimildir fyrir heimasafstöðvar á landbúnaðarlandi nefnd í greinargerð í skipulagi en án staðsetningar. (Skýrsla um mat á umhverfisáhrifum Hvalár, skipulag Árneshrepps með viðaukum)

2 Kaldrananeshreppur

Samskonar heimild er á skipulagi Kaldrananeshrepps um smávirikjun, allt að 199 kW á landbúnaðarsvæðum. Ekki eru nefndir sérstakir kostir.

3 Strandabyggð

Rétt er að minna á að Austurgilsvirkjun við botn Ísafjarðardjúps (35MW) í Skjaldfannardal er komin í virkjanaflokk og undirbúningur er í gangi. Skúfnvatnavirkjun er einnig á þessu svæði, um 8,5MW. En afhendingarpunktur fyrir bæði Hvalá (55MW) og Austurgilsvirkjun hefur ekki verið formlega frágenginn og velta allar framkvæmdir á að málið verði afgreitt á farsælan veg. Það er helsta baráttumál Vestfirðingafjórðungs að hringtengja og styrkja flutnings- og dreifikerfi hans.

Stungið hefur verið upp á smávirikjun við Þiðriksvallavatn sem er miðlunarlón Þverárvirkjunar rétt við Hólmavík, en hægt gengur (Andrea Jónsdóttir, sveitarstjóri). Tillögur um virkjun í Ósá var ekki samþykkt af landeigendum (Atli og Ragnheiður, Kálfavík)

4 Reykhólahreppur

Virkjun í Múlaá við Geiradal er langt komin í undirbúningi (um 700kW) en fyrir liggur forathugun á þeirri gömlu hugmynd. Tengiliður er Orkuver, vélasala. AB fasteignir halda rannsóknar- og virkjanaleyfinu samkvæmt Orkustofnun. Gerð var grein fyrir hönnun og möguleikum virkjunar í lokaverkefni Ásbjörns Egilssonar við HÍ.

<http://hdl.handle.net/1946/21465>

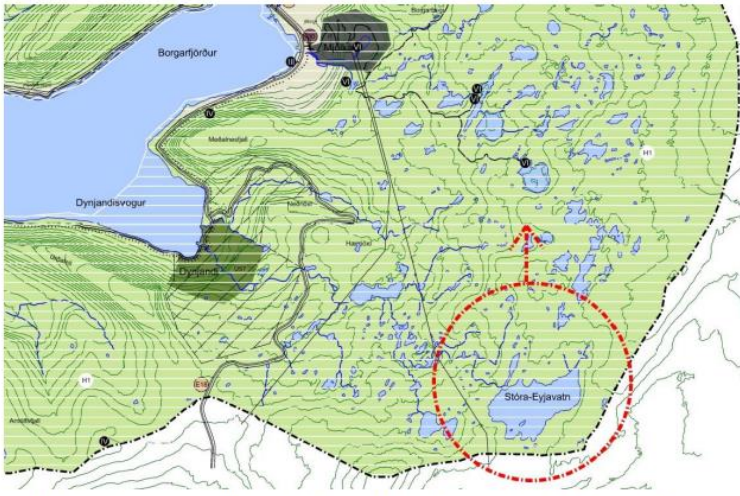
www.os.is/gogn/Skyrslur/1953/OS-1953-Virkjun-Mulaar-Garpsdal.pdf

5 Vesturbyggð og Ísafjarðarbær

Árið 2015 lauk endurbótum á Fossárvirkjun við Ísafjörð og er hún í fullri notkun.

Gömul virkjunarhugmynd, svokölluð Suður-Fossá á Rauðasandi er til og var rannsökuð nokkuð vel í tíð Rafveitu Patreksfjarðar. Landeigandinn sem á yfir 90% af svæðinu er Kjartan Gunnarsson og Arctic Hydro hefur eitthvað skoðað þetta fyrir hann. Hægt er að

útbúa miðlanir í tengslum við þessa virkjun og er hún álíka hagkvæm hvort heldur hún er 1 eða 3 MW. Í gamla daga var horft á 2,4 MW (Sölvi Sólbergsson, OV)

Undanfarið hefur mest verið fjallað um stækkun Mjólkárvirkjunar (Arnarfjörður) í nokkrum áföngum. Sótt var eftir að koma miðlun í gegnum Stóra-Eyjavatn (vatnasvæði Dýnjanda) inn á breytt skipulag Ísafjarðarbæjar. Það gæti bætt við afli 2-3 MW. Þar sem miðlunin gæti haft áhrif á Dýnjanda og nálæga fossa – sem eru ferðapjónustunni mjög

mikilvægir var erindinu vísað frá og fallið frá þessari miðlun. Virkjanir á Glámu-hálendinu eru því ekki í augnsýn á þennan hátt. (Skipulag Ísafjarðarbæjar, tillögur til breytinga og Sölvi Sólbergsson, OV)

OV er einnig með nýjar smærri virkjanir við bæði Kaldá og Þverá í Önundarfirði í sikti. Hjá OV er hefur AB fasteignir sótt um tengingu rafmagns vegna tveggja virkjana í Önundarfirði (Sölvi Sólbergsson, OV) - það gætu verið sömu kostirnir. Þetta er sami aðili og stendur að vatnsréttindum og virkjun í Garpsdal, Reykhólahreppi.

Landeigandi í við botn Dýrafjarðar, Þórir Örn Guðmundsson, Þingeyri hefur gefið leyfi til að rannsaka aðstæður fyrir virkjun þar.

OV er síðan handhafi þriggja rannsóknarleyfa fyrir virkjanir sem eru undir 10MW: Mjólká VI sem er 6,7 MW (nokkrir áfangar), Helluvirkjun í Vatnsfirði 3 MW (vesturbyggð) og Hafnardalsá á Langadalsströnd 0,6 MW (á mörkum Súðavíkur og Strandabyggðar, Sölvi Sólbergsson, OV.)

6 Súðavíkurhreppur

Í Súðavíkurhreppi hefur verið stungið upp á að taka niður vatn af Glámuhálendi (sama svæði og Dýnjandasvæði) fyrir stóra virkjun og nefnist þá Glámuvirksun í Hestfirði. En hún er að hluta til á náttúruverndarsvæði og var sett í biðflokk. (Heimasíða OV.)

OV og eigendur Sængurfossvirkjunar í Mjóáfirði gerðu sameiginlega athugun á stækkun þeirrar virkjunar. Hægt er stækka virkjunina með því að eyða öllu sem fyrir er og byggja að nýju. Fallhæð væri aukin, miðlun útbúin o.s.frv. Stærsta útgáfan er tæp 7 MW. Þessi virkjun er dæmi um strandaða orku. Núverandi dreifikerfi tekur við innan við 300 kW en vonast er til að laga flutnings kerfið á næstu árum til að flytja 800 kW. Eigendurnir hafa ekki ákveðið hvort þeir vilja stefna að stærri virkjun en þeir hafa í dag.

Viðmælendur og heimildir:

Heimasíður Orkubús Vestfjarða, einnig samskipti við Sölva Sólbergsson
Skipulag Ísafjarðarbæjar sem og endurskoðun í skipulagi tengiliður: Axel
Axel Rodriguez Överby

Árni Traustason, skipulags og tæknifræðingur Súðavíkur öfl.

Valgeir Ægir Ingólfsson, ATVEST á Patreksfirði

Kristinn skipulags og byggingarfulltrúi Reykhólahrepps og Dala.

Skipulag Árneshrepps og skýrsla um mat á umhverfisáhrifum vegna Hvalárvirkjunar

Ásbjörn Egilsson, Eflu verkefræðistofu,

Hafdís Sturlaugsdóttir og Jón Jónsson, íbúar Strandabyggðar

Gísli Gunnlaugsson, Byggingarfulltrúi Strandabyggðar

Kristján Ingi Arnarsson Staðgengill skipulags- og byggingarfulltrúa Dalabyggðar, Reykhóla-, Kaldrananess- og Árneshrepps

Samantekt var í höndum ATVEST, María Maack fyrir Fjórðungssamband VF